

Ért.

1168

844

Fo. 157.

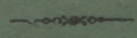


Ó-KANIZSA NAGYKÖZSÉG  
ÁLLAMILAG SEGÉLYEZETT  
ALSÓFOKÚ  
IPARISKOLÁJÁNAK

MÁSODIK

ÉRTESITŐJE

AZ 1889/90. TANÉVRŐL.



KÖZZÉTESZI:

KATONA SÁNDOR

IGAZGATÓ—TANÍTÓ.

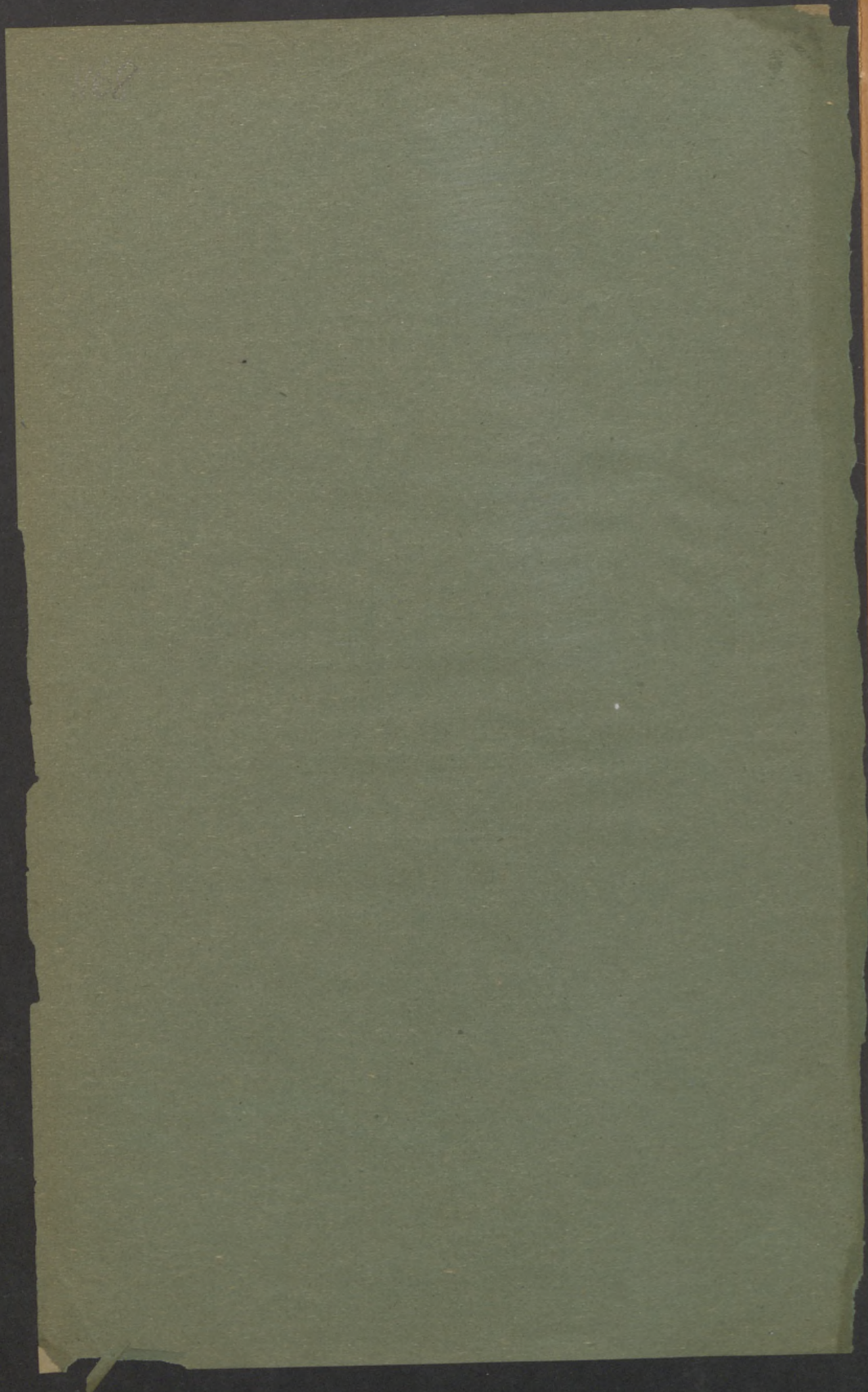


Ó-KANIZSÁN.

NYOM. SEBŐK LAJOS ÜZVEGYE KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

1890.





Ó-KANIZSA NAGYKÖZSÉG  
ÁLLAMILAG SEGÉLYEZETT

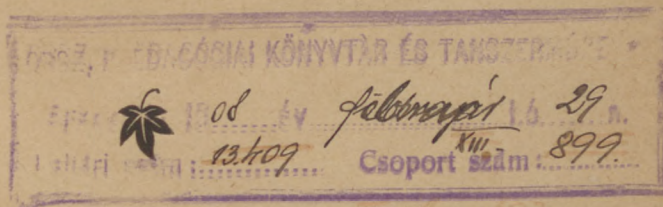
**ALSÓFOKÚ**  
**IPARISKOLÁJÁNAK**

MÁSODIK

**É R T E S I T Ő J E**

AZ 1889/90. TANÉVRŐL.

KÖZZÉTESZI:  
**KATONA SÁNDOR**  
IGAZGATÓ—TANÍTÓ.



Ó-KANIZSÁN,  
NYOM. SEBŐK LAJOS ÖZVEGYE KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.  
1890.

ORANISSA NY. GYÖRSEI



ORSZ. SZÉCHÉNYI-KÖNYVTÁR  
Növedéknapló  
1937. évi 5423. sz.

## Egyesült erővel.

Az 1884. évi XVII. t.-cz. rendelkezése szerint az alsófokú ipariskola növendékei kétféle oktatásban részesülnek.

I. Az 1884. évi ipartörvény 62. §-ának a.) pontja értelmében köteles az iparos (kereskedő) tanonczát azon iparágban, melyet üz, kiképezni, jó erkölcsre, rendre és munkásságra szoktatni.

II. A fentebb idézett t.-cz. 80. §-a értelmében: »Oly községben, a hol legalább 50 tanoncz van és e tanonczok számára külön iskola nincs, köteles a község a tanonczok tanításáról külön tanfolyam berendezése által gondoskodni.« A 83. §. a tanfolyam tantervének és tartamának megállapítását a vállás- és közoktatásügyi és a kereskedelmi miniszterre bizza. E felhatalmazás következtében a vállás- és közoktatásügyi miniszter 1884. évi 27,496. sz. a. kiadott tanterve szerint a tanfolyam három évi; az alsófokú ipariskolai tanulók heti 3 órában taníttatnák rajzolásra, heti 2 órában olvasmányok alapján azon közhasznú ismeretekre, melyekre az iparosnak (kereskedőnek) leginkább szüksége van és a legfontosabb ügyiratok készítésére, végül heti 2 órában a szám- és mértanból a mindennapi életben előforduló számítás és mérésbeli legszükségesebb gyakorlatok megszerzésére.

Ennek folytán vannak az iparostanoncoknak oly tanítóik, kiknek feladata: a tanműhelyben gyakorlatilag ügyes iparosokká képezni tanítványokat, megtanítani őket a mindennapi kenyérnek becsületes módon való megkeresésére, hogy képesek legyenek jó, ügyes és szép munkájok által maguknak jólétet alkotni és így a társadalomnak hasznos tagjai-, a hazának derék polgáraivá váljanak. Ezek az ipariskolai tanulók tanítómesterei, kik azon igazság alapján állanak, hogy a gyakorlat teszi a mestert.

Vannak azután az ipariskolai növendékeknek oly tanítóik, kik a tanulókat az iskola falain belül oktatják azon ismeretekre, melyek a mindennapi életben szükségesek, melyek képesekké teszik tanítványaikat arra, hogy az iparágukbeli gyakorlati tanulmányukat az életben minél inkább értékesítsék. Fejlesztik értelmöket, nemesítik szívöket, finomítják szépérzetöket. A tanítás e neme kiválólag azon elv szolgálatában áll, hogy többet észszel, mint erővel. E tanítás elméleti és az ipariskolai tanítók teljesítik az iskolában.

Ámbár az ipariskolai tanulók most ismertetett tanítói elkülönítve működnek egymástól tér és időre nézve. mégis egymás támogatására vannak szorulva. Egyik úgy, mint másik, csak akkor felelhet meg fontos feladatának, ha mindkét tényező lelkiismeretesen teljesíti egymással szemben a dolog természeti viszonyaiból reá háramló kötelességeit.

Az iskolai tanítók a tanítómesterek segítségére vannak, midőn figyelmeztetik tanítványaikat, hogy mestereiknek engedelmessékedjenek, utasításait kövessék, legyenek szorgalmasak; midőn jeles iparosok élettörténetéből megtanítják, hogy csak azon iparos lehet boldog, ki becsületes, kevéssel is megelégedő, munkaszerető, pontos takarékos. Viszont a tanítómesternek is kötelessége, hogy tanítványait pontos iskolalátogatásra buzdítsa, sőt törvényes

kötelességénél fogva arra kényszerítse; kötelessége, hogy őket engede' mes ségre, szorgalomra sarkalja. Ők győzhetik meg tanonczaikat arról, hogy: napjainkban már csak azon iparos boldogul, ki iparbeli ügyessége mellett értelemmel is bír; s'fárasztó az a munka, mégis gyengén fizet, melyet az ember csupán testi erejével végez; csupán ott van áldás és előmenetel, hol értelmes ész irányozza a kezek működését.»

Az elmondottaknál fogva igen szükséges minél gyakoribb érintkezés a tanítók és a tanoncok mesterei között. A tanítónak és tanulónak egyaránt jól esik, ha a tanítómester tudakozódik, hogy az ő tanoncza pontosan jelenik-e meg az előadáson, engedelmes- és szorgalmas e? Nem éppen örvendetes körülmény, hogy iparosaink közül számosan nem csak nem támogatták a tanítókat feladatuk teljesítésében, hanem némelyek éppen ellenséges magatartást tanusítottak az iskolával szemben. Ellenkezőleg örömmel mondhatom el e helyen, hogy három oly iparos is volt, ki évközben eljövén az iskolához, tudakozódott, tanonczának az előadásokon való pontos megjelenése, erkölcsi viselete és szorgalma iránt. Megérdemlik a nyilvános elismerést!

„Minden ország támasza, talpköve a tiszta erkölcs» — mondja Bersenyi Dániel. Ez igazság lebegett az ipartörvény megalkotói előtt is midőn a ma idézett 62. §-ba az iparos kötelességei közé azt is oda tette, hogy köteles tanoncztát jó erkölcsre, rendre és munkásságra szoktatni. De ép oly kötelessége ez az iskola falai között működő tanítónak is, mert a tanítást a neveléstől külön választani nem lehet, a nevelésnek pedig erkölcsi alappal kell bírnia.

Kik az ipariskolai bizottság, ipartestület, tanoncokat tartó iparosok és kereskedők részéről az 1889/90. tanévi zárvizsgálatokon jelen voltak, arról győződtek meg a tanoncok feleleteiből, hogy az előirt tantárgyakat kellő eredménnyel tanulták. Van azonban egy dolog, melyre e rövid cikk keretében hívom fel e község t. iparosainak és kereskedőinek figyelmét. Ez az ipariskolai növendékek erkölcsi magaviselete.

Nem lehet tagadni — mert hiszen való —, hogy a tanoncok az iskolában, otthon és az utcán gyakran illetlenül viselik magukat, rakoncátlanok. Az utcán éktelen lármával hajigálják és kergetik egymást, verekednek, trágár beszédet hallatnak, sőt többször káromkodnak, majd különféle csinyt követnek el. Esti órákban a békében nyugvo polgárok ablakait megkopogtatják stb. Nem mondom, hogy nincs ezek közt olyan is, mely a legcsekélyebb erkölcsi romlottság nélkül való, mely az ifju korral járó szabadosság, de azt állítom, hogy nincsen helyén, ez ellen föl kell lépnünk és az iparos ifjuságot művelt emberekhez illő magaviseletre szoktatnunk. Itt már az iskolában működő tanítókra és tanoncok tanítómestereire — a kereskedőkre — azonos feladat vár. Egymást segítve, támogatva, egyike a másikának működését kiegészítve kell eljárunk.

Mi az iskolában oktatjuk a tanulókat a jóra, szépre és nemesre; ugyan- ezt kell tenni a mestereknek a műhelyben. S mivel mi egy hét alatt egy-egy növendékkel csak 7 órán át vagyunk együtt, míg a mesterek e csekély időn kívül mindig mellettök vannak: jobban ellenőrizhetik, rávezethetik, hogy amire ök a tanműhelyben és a tanítók az iskolában a tanulókat tanítják, azt valóban meg is tegyék. Nem lehet a tanítómesterek e körül való teendőit mind elősorolni, a következőket szabadjon mégis becses figyelmökbe ajánlani.

1. Figyelmeztessék tanonczaikat az iskolában, utcán és minden helyen való illedeimes magaviseletre.

2. Engedjenek időt nekik, hogy vásár- és ünnepnapokon az isteni tiszteleten megjelenhessenek.

3. Tiltsák el szigoruan a trágár beszédet és káromkodást, figyelmeztetvén őket, hogy ezeket a törvény is büntetés terhe alatt tiltja.

4. Ne engedjék meg, hogy segédek a műhelyben erkölcstelen meséket beszéljenek el és hogy azok káromkodjanak. A tanoncok leginkább ezeket utánozva válnak káromkodókká.

5. Ne engedjék meg, hogy a tanoncok iskolai előadás után vagy más napokon is este az utcán csatangoljanak. Követeljük meg, hogy előadás után egy negyed óra alatt mindenki otthon legyen, mert ennyi idő alatt a községben az iskolából minden tanuló haza érhet.

6. Figyelmeztessék tanítványaikat a rendre, fontosságra és arra, hogy szabad idejükben iskolai feladatuknak pontosan eleget tegyenek.

Fel uraim! egyesült erővel iparkodjunk odahatni, hogy növendékeinkől ügyes, értelmes, illetudó és jó magaviseletű ifjak váljanak.

**KATONA SÁNDOR,**  
ipariskolai igazgató-tanító

---

## Az ipariskolai bizottság.

Elnök: ifj. Mihályi Sándor közs. jegyző, iparhatósági biztos.

Alelnök: Nagy Lajos, mészáros, az ipartestület elnöke.

Jegyző: Katona Sándor, ipariskolai igazgató.

Gondnok: Deutsch Ferencz, építkezési vállalkozó.

---

## T a g o k :

Bata Sándor, kőmives, az ipartestület alelnöke.

Csuka Sándor, közs. mérnök.

Czérna Szilveszter, szabó.

Dömök Károly, tanító, a tantestület képviselője

Dukay István, községi gyám.

Dukay Lukács, kereskedő.

Nagy Illés, ács.

Piri Bálint, ács.

Szabó József, géplakatos.

Ifj. Tóth József, földbirtokos.

---

## Az 1889\90. tanév főbb adatai.

1. Az ipariskolai bizottság 1889. évi aug. 15-én 26. sz. a. közzétett minden, tanonczot tartó iparos- és kereskedőnek kézbesített »Hirdetmény«-ben hívta fel a községbeli iparosokat és kereskedőket, hogy tanonczaikat szept. 2. 4. 6. és 8. napjain az ipariskolába beirassák. A rendes előadás kezdetéül szept. 10. napja tüzetett ki,

2. A rendes előadás, mivel az iskola még nem volt teljesen készen csak szept. 15-én vette kezdetét, mely napig beiratkozott 72 iparos és kereskedő tanoncz. Tanévközben még fölvetetett 36. Felszabadult 12, megszűnt tanoncz lenni 8, meghalt 1. Tanév végén maradt 75 iparos és 12 kereskedő, összesen: 87 tanoncz.

3. Az ipariskolai bizottság egész éven át 5 rendes ülésben 34 jkönvi végzéssel intézte el az ipariskola ügyeit. Nevezetesen.

4. 1889. évi aug. 18-án tartott üléséből felkérte a községi képviselőtestületet, hogy az ipariskolai tanítás céljaira engedje át a Széchenyi-utczában épült új iskolát. E kérés készséggel teljesített. Ugyan e gyűléssel megállapították a tannapok, a tanítói testület által bemutatott tanórarend és az intézet 1889/90. tanévi költségvetési előirányzata, mely utóbbi a községi közgyűlés által csekélyebb módosítással elfogadtatott. Továbbá a bizottság ugyanezen gyűléséből melegen ajánlotta a tanítótestületnek a gondjaira bízott iparos és kereskedő tanonczoknak erkölcsi alapon való nevelését.

Az ujonnan felállított III. osztályba a nyelvszaktanítására Katona Sándor-, a szám- és mértan tanítására pedig Pfeiffer János eddig is ipariskolai tanítók jelöltettek ki a községi képviselőtestületnek megválasztás végett. A képviselő testület azonban e kijelölés el nem fogadván, kimerítőbb személyi ajánlatot kívánt.

5. Okt. 6-án tartott ülésében az ipariskolai bizottság ismét a korábban kijelölt tanítókat ajánlotta az ipariskola III. osztályában a tanítással megbízni, illetőleg betérjesztette nevezetteket megerősítés végett. Mivel azonban a községi képviselőtestület az ajánlottokat mellőzve másokat választott meg e két állásra, az ipariskolai bizottság e választást megfélebbezte. E körülmény szükségessé tette, hogy míg a felebbezés eldő, az ipariskolai II. és III. osztály egyesítve tanitassék.

A bizottság szintén ez üléséből kifolyólag három iparos tanoncz mesztérét, kiknek tanítványai a zárvizsgálaton nem jelentek meg, felhívta, hogy igazolják a tanonczok meg nem jelenését. Mindannyian kellőleg igazolták.

6. Az ipariskolai bizottság decz. 8-án tartott ülésében több helybeli iparos kérelmére az esti előadást csütörtökről péntekre helyezte át és intézkedett, hogy azon taneszközök, a melyek beszerzésére szolgáló összeg e tanévi költségvetésbe vétetett föl, mielőbb beszereztesse.

7. A bizottság 1890. évi ápril 30-án tartott ülésében olvastatott a megy. kir. tanfelügyelőségnek 1104. sz. a. Ó-Kanizsa nagyközséghez intézett és másolatban a bizottsághoz is áttett leirata melyben értesíti a községi elöljáróságot, hogy a nagyméltóságú magy. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter úr 16143. sz. a. az ó-kanizsai alsófoku ipariskola 1889/90. tanévi szükségleteinek részben való fedezésére 300 frtot utalványozott. Felhívja egyúttal

az ipariskolai bizottságot, hogy intézkedjék, miszerint a munkakiállítás az 1889/90. tanév végén minél sikeresebben tartassék meg. A bizottság az államsegély kiutalványozását örvendes tudomásul vevén, intézkedett, hogy a tanoncok az ipartörvény rendelkezése értelmében felhivassanak, hogy a zárvizsgálat alkalmából tartandó kiállításra munkát készítsenek. A mesterek külön értesítésben felszólították, hogy tanonczaikat a kiállításon való részvételre buzdítsák, a munka elkészítésénél utasítást adjanak nekik és ellenőrizzék, hogy a bejelentett munkákat maguk a tanoncok készítsék el.

Ugyane gyűlésen az ipariskolai bizottság határozatilag kimondotta, hogy az építő iparosok tanoncjai, midőn a községen kívül vagy vidéken dolgoznak csak a hétköznapi előadások látogatása alól mentetnek föl, vasárnap pedig tartoznak a tanításon pontosan megjelenni mert e napra vidéken dolgozó iparosok tanoncjai különben is hazajönnek, ha másért nem csak azért is, hogy e napon tiszta ruhát vegyenek magukra és hogy a hét többi napjaira élelmi szert vigyenek magukkal.

8. Az ipariskolai zárvizsgálat június hó 29-én tartatott meg a széchenyi-utczai népiskola leányosztályában az ipariskolai bizottság elnökének, majd alelnökének elnöklete mellett a községi bíró, számos bizottsági tag, ipartestületi elöljáró, több mester és szülő jelenlétében. A vizsgálatot az előkészítő osztály kezdette meg d. e. 7 órakor, 9 órakor folytatta az I. osztály 12 óráig. D. ú. 3—6 óráig a II. és III. osztály növendékei vizsgáltattak meg. A tanulók értelmes feleletei általános megelégedéssel fogadtattak.

Ugyanazon iskolaépület flosztályában tartatott meg a munkakiállítás, mely d. e. 7—12 óráig, d. u. 2—6 óráig volt nyitva és számos látogatónak örvendett.

9. Évközben 11 látogatója volt az ipariskolának részint az ipariskolai bizottság tagjainak köréből, részint az iparhatósági megbizottak részéről.

10. Az előadások egész tanéven át megszakítás nélkül folytak. A tanulók egészségi állapota teljesen kielégítő volt.

## Az ipariskola számadása.

### I. Bevétel.

1. Az 884. évi XVII. t.-cz. 4. 21. §-a 126. 158. és 164. szakaszaiban jelzett forrásokból 155 frt 90 kr.
2. Államsegély a megyei iparisk. alapból 300 „ — „
3. A község hozzájárulása . . . . . 261 „ — „

Összesen : 716 frt 90 kr.

### II. Kiadás.

1. Az igazgató és tanítók illetménye . . . . . 530 frt — kr.
2. Rajztáblákért . . . . . 36 „ — „
3. Fűtés, világítás és írószerek . . . . . 35 „ — „
4. Értesítők, anyakönyvi, felvételi, mulasztási naplók, rajzminuták, nyomtatványok 40 „ — „

Összesen : 641 frt — kr.

Maradvány : 75 frt. 90 kr.

## Tanítótestület.

1. Dömök Károly, népiskolai tanító, tanította az I. osztályban a szám- és mértant, az előkészítő és I. osztályban a szabadkézi- és mértani rajzot heti 5 órában. Az I. osztály főnöke. Tanítótestületi jegyző.

2. Katona Sándor, népiskolai tanító, tanította az I. II. és III. osztályban az olvasást és fogalmazást heti 4 órában. A községi ipariskola igazgatója.

3. Pfeiffer János, népiskolai tanító, tanította a II. és III. osztályban a szám- és mértant, a szabadkézi és mértani rajzot heti 5 órában. A II. osztály főnöke.

4. Szerdahelyi Zsigmond, népiskolai tanító, tanította az előkészítő osztály tantárgyait heti 4 órában.

## A tanterv rövid vázлата.

### a.) Előkészítő osztály.

1. Az olvasás és írás Bárány ABC és II. olvasó könyve alapján tanított. Az olvasottak értelmeztettek.

2. A számtanból a fejszámolás folytonos gyakorlása mellett a számok leírása és kimondása. A négy alpművelet a hazai mértékek ismertetésével.

3. Szabadkézi rajz. A rajzolás elemei.

### b.) Első osztály.

1. Olvasás és fogalmazás. Emericzy, Gelléry és Péterfy által az iskolák részére kiadott olvasókönyv alapján jeles iparosok életéből oly olvasmányok, melyek az iparosok jó tulajdonait tüntetik elő, természetrajzi, és földrajzi olvasmányok tárgyi és alaki kezelése. A fogalmazásról általában, a gyakoribb üzleti levelek, számlák, nyugták és bizonyítványok.

2. Szám- és mértan. Számtanból a négy alpművelet nevezetlen és nevezett —, egynevű és többnevű számokkal, tizedes törtekkel. — Az elemi mértanból az egyenes vonalú idomok területtana.

3. Szabadkézi és mértani rajz. Az egyenes és görbe vonal A

párhuzamos és merőleges egyenesek. Három- és négyszögek. Az egyenes és hajlitott vonalaknak összekötése egyszerű és összetettebb ékítményekben Vidéky vezérfonala és rajzmintái nyomán.

### c) Második osztály.

1. Olvasás és fogalmazás. Emericzy, Gelléry és Péterfy ipariszkolai olvasó könyvekből földrajzi, történelmi és természettani olvasmányok tárgyi és alaki kezelése. A fogalmazásból, számlák, vevények, térítvények, nyugták, bizonyítványok, kötelezvények. Könyvvitel. Leltár, napló, pénztár — és főkönyv. Többször írásbeli dolgozat készítése.

2. Szám- és mértan. Számtanból a négy alapművelet többnevű számokkal, közönséges és tizedes törtekkel, a számok oszthatóságának ismertető jelei, a viszonyok és egyszerű arányok; a hármasszabály, kamatszámítás, tőke- és időhatárszámítás. Mértanból a testekről általában; a lap-, sík-, vonal- és pontról, a szögekről, a körökről, háromszögek- négyszögek- és többszögekről; a szabályos testek ismertetése. A három- négy- és sokszögek, valamint a kör területének s a gömb- felületének kiszámítása. A testek köbtartalmának kiszámítása.

3 Szabadkézi- és mértani rajz. Diszitmények egyenes és görbe vonalakkal. Lapminták Vidékytól II. füzet. Különböző egyenes és görbe vonalak szerkesztése. A kocka, hasáb, henger, gúla, kúp keletkezése.

### d.) Harmadik osztály.

1. Olvasás és fogalmazás. Emericzy, Gelléry és Péterfy ipariszkolai olvasókönyvéből természetrajzi, természettani, földrajzi és történelmi olvasmányok alaki és tárgyi kezelése. A fogalmazásból nyugták, bizonyítványok, kötelezvények és vevények szerkesztése. A könyvvitel tovább gyakorlása. Többször írásbeli gyakorlat készítése.

2. Szám- és mértan. Hármasszabály és százalékszámítás, összetett viszonyok és arányok, összetett hármasszabály, kamatszámítás, egyszerű és összetett társaságsszabály, vegyítésszabály és határidőszámítás.

Mértan. A körtan, kör kerületének és területének kiszámítása, a

sokszögek és a szabályos testek hálózatának rajzolása, valamint területeik, illetőleg felületeik, nemkülönbben köbtartalmuk kiszámítása.

3. Szabadkézi- és mértani rajz. Mint a II. osztályban.

## Az értesítőben használt rövidítési jegyek magyarázata.

### I. Vallást- és nemzetiséget illetőleg :

r. k. = római katolikus  
 gör. kel = görögkeleti vallásu.  
 izr. = izraelita,  
 m. = magyar,  
 n. = német,  
 sz. = szerb.

### 2. Magaviselet és tantárgyaknál :

tszv. = törvényszerű,  
 ki = kielégítő,  
 n. k. = nem kielégítő,  
 ált. = általános,  
 megszünt t. l. = megszünt tanonez lenni.

## A tanulók név- és érdemsorozata.

(A tanítás eredménye.)

### a.) Előkészítő osztály.

Osztálytanító : SZERDAHELYI ZSIGMOND.

A tanuló neve és ipari foglalkozása	Mesterének neve	Magaviselete	Ált. osztályzata	Munkakiál. oszt.	Mul. órák	
					igazolt	nem igaz.
<b>K e z d ő k :</b>						
Apró Mátyás kőmives	Bata Sándor	fel szab	dult			
Gazdag Menyhért kalapos	Fehér László	törv. n. k.	jó	3	1	
Sipos Mátyás kőmives	Bata Sándor	jó ki.	—	22		
Smerda János kosárfonó	Smerda Venczel	fel szab	dult			
<b>H a l a d ó k :</b>						
5. Battancsev Vása borbély	Klein József	jó n. k.	—	1		
Berkovits Béla kereskedő	Schiller Lipót	meg szünt	t. l.			
Blázse Milán szabó	Czérna Szilveszter	törv. n. k.	—	7	1	
Bognár János kőmives	Csikós Mihály	fel szab	dult			
Csanyiga Ede asztalos	Zsámboki József	törv. ki.	ki.	16	4	
10. Cseszkó János szabó	Czérna Szilveszter	jó jó	—	7	1	
Dobó Mihály kőmives	Zanai Menyhért	törv. n. k.	jó	22		

A tanuló neve és ipari foglalkozása	Mesterének neve	Magaviselete	Ált. osztályzata	Munkakiál. oszt.	Mul. órák	
					igazolt	nem igaz.
Gecse Illés szabó	Szolcsányi Alajos	jó	ki.	ki.	7	—
Gólicity Dusán borbély	Miatov Mladen	jó	n. k.	—	—	—
Körmöczi Ferencz szabó	Ifkovits Ignác	meghalt	—	—	—	—
15. Mezei Mihály szobafestő	Reisinger Hermann	törv.	ki.	—	18	—
Müller József kereskedő	Ádám Róbert	megszünt	—	t. l.	—	—
Orgivzoity Rókus czipész	Boros Péter	törv.	jó	jó	1	2
Pék István lakatos	Beretka András	jó	jó	—	6	1
Petrov András borbély	Klein József	megszünt	—	t. l.	—	—
20. Vászity József czipész	Szremcsev Vládó	törv.	ki.	—	3	—

### b) I. osztály.

Osztálytanító : DÖMÖK KÁROLY.

A tanuló neve és ipari foglalkozása	Mesterének neve	Magaviselete	Ált. osztályzata	Munkakiál. oszt.	Mul. órák	
					igazolt	nem igaz.
Árok Balázs kőmives	Csikós Mihály	jó	n. k.	—	30	1
Bakai János köteles	Bakai Péter	jó	n. k.	—	—	—
Bodó Antal kőmives	Zanai Menyhért	jó	jó	—	8	—
Bognár István kőmives	" "	jó	ki.	—	7	19
5. Bogoszávlyev Demeter szabó	Hesser Jakab	rosz	ki.	ki.	8	—
Boros Dezső czipész	Vágó Elek	rosz	ki.	jó	9	5
Bosznai János id. kőmives	Nagy János	—	fel	szaba dult	—	—
Bosznai János ifj. czipész	Szremcsev Vládó	jó	ki.	jó	12	—
Cseh Mihály Fazekas	Almási Ferencz	törv.	n. k.	—	10	—
10. Csitári Daniel kőmives	Csatári István	jó	jó	—	31	—
Faggyas Ádám borbély	Miatov Mladen	rosz	ki.	jó	4	2
Fejős Sándor molnár	Kasza Antal	jó	ki.	—	—	—
Gecse Sándor czipész	Vörös Mózes	törv.	ki.	jó	41	7
Gruber József kőmives	Nagy János	megszünt	—	t. l.	—	—
15. Gyákov György kereskedő	Lungovits Mihály	törv.	ki.	—	5	—
Harmath János czipész	Sándorov György	törv.	ki.	ki.	4	2
Ignácsev Gergely kereskedő	Róth Ignác	rosz	ki.	—	14	—
Jóna Gyula borbély	Jóna József	törv.	jó	—	4	9

A tanuló neve és ipari foglalkozása	Mesterének neve	Magaviselete	Ált. osztályzata	Munkakiál. oszt.	Munka- órák	
					igazolt	nem igaz.
Jóna József mészáros	Brunner Gyula	törv.	n. k.	—	17	5
20. Juhász Pál bognár	Juhász Mihály	jó	jó	jó	6	—
Kiss György nyerges	Jenei Ferencz	meg	szünt	t. l.	—	—
Kovács Bálint kőmives	Bata Sándor	fel	szaba	dult	—	—
Kovács Ferencz cipész	Vágó Elek	fel	szaba	dult	—	—
Körmöczi Ferencz ács	Nagy Illés	jó	ki.	ki.	43	—
25. Krsztekanits Uros borbély	Jóna József	jó	n. k.	—	4	3
Ladóczki Ferencz ács	Nagy Illés	jó	n. k.	jó	9	—
Lakatos Lajos lakatos	Beretka András	törv.	ki.	jó	21	6
Losoncz Andras üveges	Kovács Lajos	rosz	n. k.	jó	3	15
Lővinger Izsó kereskedő	Hesser Soma	törv.	jó	—	3	—
30. Magda Ferencz czizmadia	Magosi István	jó	jó	jó	7	—
Némedi Károly asztalos	Weisz Ferencz	rosz	n. k.	jó	13	1
Nyágrity Milán kereskedő	Fried Mór	jó	jó	—	3	—
Paksi György késes	Bálint Vincze	rosz	n. k.	ki.	5	6
Rákity Péter borbély	Hegyi József	törv.	ki.	jó	12	1
35. Rekeczki Mátyás kőmives	Szabó György	jó	n. k.	—	18	11
Schlésinger József lakatos	Nagy Antal	jó	n. k.	jó	5	1
Schlésinger Zsigm. kereskedő	Hesser Soma	meg	szünt	—	—	—
Siskovics István cipész	Vörös Mózes	törv.	n. k.	—	9	4
Smerda Ferencz kosárfonó	Smerda Venczel	törv.	ki.	jó	5	—
40. Sonkoly Miklós kőmives	Csikòs Mihály	jó	n. k.	—	49	—
Sóti András kőmives	Bata Sándor	jó	ki.	—	41	—
Szabó Antal cipész	Bata Gergely	rosz	n. k.	—	1	4
Szekfü József bognár	Szekfü György	jó	ki.	ki.	6	—
Szilner Ferencz cipész	Muhi Ferencz	törv.	ki.	—	2	—
45. Tóth Péter asztalos	Varga Péter	jó	jó	jó	8	—
Tratyik István lakatos	Beretka András	jó	ki.	—	9	2
Vajda Tamás kőmives	Bata Sándor	jó	ki.	—	—	—
Vámos Ferencz bognár	Vámos István	meg	szünt	t. l.	—	—
Váradai Tóbiás csizmadia	Sándorov György	jó	ki.	jó	12	3
50. Varnyú Mátyás kőmives	Csitári István	jó	ki.	—	29	—
Vass Mihály csizmadia	Kosányi János	meg	szünt	t. l.	—	—
Zamurovits Száva kereskedő	I. P. Popovits	rosz	ki.	—	6	1

**d.) II. és III. osztály.**

Osztálytanító : PFEIFFER JÁNOS.

A tanuló neve és ipari foglalkozása	Mesterének neve	Magaviselete	Ált. osztályzata	Munkakiál. oszt.	Mul. órák	
					igazolt	nem. igaz.
<b>II. osztály.</b>						
Apró András kőmives	Zanai Menyhért	jó	jó	—	20	—
Bálint Gergely bogárn	Juhász Mihály	törv.	ki.	jó	5	—
Barna János asztalos	Vinczer Ferencz id.	törv.	ki.	jó	3	—
Bicskei János kőmives	Szabó György	jó	ki.	—	32	—
5. Borsos Mátyás szabó	Ifkovits Antal	rosz	n. k.	jó	17	11
Buczó Ferencz csizmadia	Bucó Ferencz	törv.	jó	jó	8	—
Czakó Mihály kereskedő	Dukay Lukács	törv.	jó	—	6	—
Folk Ferencz kereskedő	Szilágyi Sándor	törv.	jó	—	3	—
Gazdag Ferencz borbély	Miatov Mladen	fel	szaba	dult	—	—
10. Gazdag Sándor asztalos	Nagy György	jó	jó	jó	4	—
Kalmány Gyula nyomdász	Özv. Sebők Lajosné	jó	jó	ki.	10	—
Laczkó József kereskedő	Kráhl Zsigmond	jó	ki.	—	2	—
Mészáros István szabó	Pánits Szávó	rosz	jó	jó	12	3
Paradi Mihály kádár	Törtelyi Sándor	jó	ki.	jó	8	—
15. Piri Ferencz kereskedő	Lungovits Mihály	törv.	jó	—	5	—
Polyák Antal kőmives	Csitári István	fel	szaba	dult	—	—
Rekeczki Miklós ács	Soos János	jó	ki.	ki.	7	—
Rosenberg Sándor asztalos	Varga Péter	törv.	jó	jó	6	—
Scheer Hermann cipész	Grünwald Farkas	törv.	jó	jó	15	5
20. Schwarz Antal kereskedő	I. P. Popovits	törv.	jó	—	3	—
Stein Adolf kereskedő	Hesser Soma	törv.	jó	—	6	—
Szabó Mihály asztalos	Weisz Ferencz	rosz	n. k.	jó	—	—
Szekfű Lajos szabó	Hesser Jakab	törv.	jó	jó	3	—
Weisz József kereskedő	Binnenfeld Johanna	törv.	jó	—	4	—
<b>III. osztály.</b>						
Apczi Ferencz kovács	Zsámboki Antal	jó	jó	jó	3	—
Csápek Illés lakatos	Csápek János	fel	szaba	dult	—	—
Helmly Lajos kereskedő	Huszár Jakab	fel	szaba	dult	—	—
Körmöczi József nyomdász	Özv. Sebők Lajosné	törv.	jó	—	10	—
5. Katona István kőmives	Bata Sándor	fel	szaba	dult	—	—
Langó Ferencz kőmives	" "	fel	szaba	dult	—	—
Miskolczi Arnold kereskedő	Eisenstädter Vilmos	törv.	jó	—	3	—
Oroszi Károly asztalos	Mészáros János	törv.	n. k.	jó	6	—
Oszliadel Béla borbély	Hegyi József	törv.	ki.	jó	7	—
10. Rauscher Márk sütő	Singlédi János	jó	ki.	—	8	—
Tari György szobafestő	Reisinger Hermann	jó	jó	jó	32	—
Tóth István asztalos	Varga Mihály	rosz	jó	—	5	—

Az ó kanizsai alsófokú ipariskolai előkészítő osztályába összesen beiratott 20-, az I. osztályba 52-, a II. és III. egyesített osztályba 36 iparos és kereskedő tanonc. Tehát az ipariskolai összes tanulók létszáma: 108. És úgy e tanévben a növendékek száma 8-al szaporodott.

Tanévközben felszabadult 12, megszűnt tanonc lenni 8, meghalt 1. Vizsgálaton jelen volt: 86, nem jelent meg: 1.

## Statisztikai kimutatás.

1. A tanulók létszámának kimutatása vallás-, nemzetiség- és származás szerint.

Az osztály neve	Vallásra nézve				Nemzetiségre nézve				Származásra nézve		
	róm. kath.	gör. kel.	izr.	összesen	magyar	német	szerb	összesen	helybelyi	vidéki	összesen
Előkészítő	12	6	2	20	13	1	6	20	9	11	20
Első	42	7	3	52	44	1	7	52	37	15	52
Második	20	—	4	24	23	1	—	24	16	8	24
Harmadik	10	—	2	12	12	—	—	12	7	5	12
Összesen :	84	13	11	108	92	3	13	108	69	39	108



## A rajz- és munkakiállítás.

Alsófokú ipariskolánk 1889/90. tanévi rajz- és kézimunkakiállítása jún 29 én tartatott meg a zárvizsgálattal kapcsolatban. Részt vett a kiállításon az intézet minden rajzra kötelees növendéke 376 drb rajzzal és 46 tanuló 82 drb kézimunkával. Tehát ez ipariskola második kiállítása, úgy mennyiségileg mint minőségileg jól sikerültnek mondható.

Az ipariskolai bizottság, ipartestület és tantestület tagjaiból alakított rendező és bíráló bizottság a jómagaviseletű, szorgalmas, ügyes rajzoló és kézimunkás tanulókat dicsérő oklevéllel tüntette ki, könyv- és pénzjutalomban részesítette. Dicsérő oklevelet nyert 14 tanuló pénzjutalomban részesült, 23.

Ezeken kívül tek. Csuka Sándor községi mérnök és ipariskolai bizottsági tag úr négy kiváló rajzoló tanulót részesített 1 – 1 frt jutalomban és 1 frtot a számtanulásért adományozott.

## A munkakiállítás költsége.

### I. Bevétel:

1. Multévi pénzmaradvány	4 frt — kr.
2. A budapesti kereskedelmi és iparkamara adománya	20 „ — „
3. A község ajándéka	10 „ — „
4. A Gfrerer féle jótékony-célú alapból	5 „ — „
5. Az ipartestület hozzájárulása	5 „ — „
Összesen:	44 „ — „

### II. Kiadás:

1. Jutalomkönyvek	8 frt 10 kr.
2. Takarékpénztári könyvecskékben kiosztott pénzjutalom	21 „ 90 „
Összesen:	30 „ — „

Levonva a 44 frt bevételből a 30 frt kiadást, maradt 14 frt, mely összeg takarékpénztárba tétetett és az ipariskolai bizottság gondnoka által kezeltetik.

A jutalmazott tanulók a pénzjutalmat posta-takarékpénztári könyvecskében kapták ki.

## Értesítés az 1890/91. tanév megkezdésére.

Az ipariskolában a jövő tanévre a beírások szeptember hó 8. 10 és 12. napjain d. e. 10—12 óráig és 14-én d. u. 3—5 óráig az ipartestületi irodában fognak eszközöltetni. A rendes előadás szeptember 10-én veendi kezdetét.

A tanoncztartó iparos mesterek és kereskedők tájékoztatására ide iktatjuk az 1884 évi XVII. t. c. az iparos tanulók oktatására vonatkozó szakaszokat és e tárgyban kiadott rendeleteket.

A nm. magy. kir. val és közokt. miniszt. 1884. évi júl. 23-án kiadott rendeletének 1. §-a szerint, mihelyt valamely ifju iparostanulónak lesz, köteles azonnal az ipariskolába magát beírni, a bejelentésre az őt felfogadó iparos gazda is köteleztetik.

Az ipartörvény 62. §-a c-pontja szerint; az iparos köteles tanoncát az iskolába járásra, — ott, ahol tanonciskola van, a tanonciskolába járásra szorítani.

82. §. A tanonc mindaddig, míg tanideje az iparosnál tart, köteles tanonciskolába járni. Tehát az u. n. próbaidő alatt is köteles a tanonciskolába járni.

157. § 20 frttól 200 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntendő a) aki ezen törvénynek a segédek, tanoncok és gyári munkások fevével alkalmazását s t. b. vagy a segédzsemyzet iskolai oktatására vonatkozó kötelességeit nem teljesíti.

Tisztelettel felhivatnak tehát e község t. iparosai és kereskedői, hogy tanítványaikat fönt kitett időben az ipariskolába beírassák és oda rendesen eljárassák, mert ellen esetben az ipartörvény 157. §-a szerint pénzbüntetéssel fognak sújtatni,

*Az ipariskola igazgatósága.*



